



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Sanctorum Joachim Et Annæ Geneseos, Vitæ, Transitus Et Connexorum

Polius, Jacobus

Herbipoli, 1652

10. Quæ sit legalitas seu fides Historiæ SS. Ioachim & Annæ ?

urn:nbn:de:hbz:466:1-43946

Mariæ: Joannes Damascenus homil. i. de nat. Mariæ: Hippolytus Thebanus in Chronico. Ex Patribus Latinis S. Hieronymus de ortu Virg. S. Augustin. serm. 25. ad Fratres in eremo: Beda homilia in Vigilia Joannis. Hildephons. serm. in nat. Mariæ. Fulbert. Carnotens. in sermonibus de ortu Virg. Honorius Augustodun. in speculo Ecclesiæ, & demum quod supereminet, Martyrologium Romanum Martio & Julio mensibus; unde non est quod hic anchoram figamus diutius, quin potius ad ulteriora enavigemus Mariæ, quæ nos manent.

QVÆSTIO X.

*Quæ sit legalitas seu fides historia S. Ioa-
chim in templo repulsi?*

PLurimæ probationes q. sequenti demon-
strandæ, pro veritate hujus historiæ militant,
cui tamen Germanicus tractatus frigidam suf-
fundere pro viribus attentavit. S. Hieronymus
in oculis ac manibus frequentior, disceptationi-
bus subjacuit, pro cuius integritate vindicandâ,
rein ab ovo aperire necesse est. Vetus codex
inscriptus: *Epistola S. Hieronymi* in celebri Oliva-
rum Conventu Coloniae superest, absque tamen
anno, loco aut nomine impressoris: ante cujus
medium folio 148. epistola centesima argumen-
tum præfert hujusmodi: *Epistola Chromatii &
Heliodori Episcoporum, ad beatum Hieronymum,
librum DE ORTU VIRGINIS MARIÆ, qui à
beato*

beato Matthæo Evangelista editus dicebatur, transferri postulantium. Subnectitur epistola B. Hieronymi ad prædictos Episcopos de eadem re responsiva. Et immediate post, epistola 102. *Petitis à me*, argumento tali insignitur: *Expositio seu translatio HISTORIÆ ANNÆ ET JOACHIM DE CONCEPTU VIRGINIS Mariæ, pro ut à beato Matthæo scriptum ferebatur.* Postquam volumen istud sacrarum epistolarum crebrò impressioni traditum fuisset, Magister Joannes de gradibus utriusque Juris Professor, anno 1513. id ipsum Lugduni castigatiùs & distinctiùs recudifecit; in cuius secundæ partis tractatu secundo sub numeris 23. 24. & 25. sicut & in Lugdunensi recusione anno 1518. factâ, tres præmemoratæ Epistolæ reperiuntur, eisdem præfixis argumentis (sicut & in alio exemplari anno 1492. per Nicolaum Kesler Basileæ procuso) ne in minimo jota variatis. Anno 1516. ingressit se Des. Erasmus Roterodamus, Basileæ apud Joannem Frobenium S. Hieronymi opera evulgans, ubi arrogatâ sibi plenipotentia ex corpore epistolarum prælibatas tres epistolas evisceravit, atque solitis argumentis spoliatas, suisque obfuscatas Scholiis in Tomi quarti calcem, protrusit velut indoctas, fictitias & à Stylo S. Hieronymi penitus absonas. Paulus Theodorici Clisorius vitæ S. Annæ nuper editæ cap. 1. pag. 9. versu 5. scribit, quod Erasmus istum tractatum seu epistolam: *Petitis à me* S. Hieronymo auctori abrogarit, nullo fultus fun-

fun-

fundamento, ratione, vel auctoritate, ex meriti
 proprii genii libidine, sicut mundo constaret
 universo Jacobo Gretsero Defensionum Bel-
 larmini tom. 2. c. 8. lib. 4. col. 301. lis fuit cum stre-
 nuissimo quodam Negatore, cui Germanorum
 opposuit proverbium, Fatuum plura posse ne-
 gare, quam decem sapientes probare. Erasmus
 istis sanè temporibus, & quamdiu terram grava-
 vit, ob calamum infeliciter luxuriantem, in cen-
 suras plurimorum illustrium, doctissimorum ac
 pientissimorum hominum ineidit, quas evadere
 conatus fuit scriptis apologeticis, quibus Solis
 tomus novus operum ipsius refertus est, & præ
 singulis aliis turget amplius. Condignis quoque
 coloribus hominem istum adumbrarunt Cani-
 sius Marialis lib. 5. Marianus Victorinus in Scho-
 liis epistolarum Hieronymi, Gretserus in Defen-
 sionibus Bellarmini, Possevinus in Apparatu,
 Nicolaus Serarius in trihæresio Judæorum, &
 recentiores, qui à cupido lectore consuli pos-
 sunt. In proposito nostro, suo se ore judicat Era-
 smus, si epistolæ ejus ad tomum 4. Hieronymi, &
 ad Psalterium Arnobii anno 1522. Basileæ emis-
 sum, præliminares, probè expendantur. Videat-
 tur quoque Joannis Nopelii Præfatio in Confes-
 sionem Ambrosianam. Erasmus scribit multa de
 quibus sub finem vitæ indoluit, ut Theodorus
 Petreius in hæreticorum catalogo commemo-
 rat. Erasmo itaque prurientis, præcocisque in-
 genii impudentem rectè attribuemus impetum,
 quo

quo non consideravit infælices sequelas, quas in Lectorum mentibus peperit; aliis viam nutandi stravit, cum tamen ipse historiã rejecti in templo Joachim crediderit, ut patebit ex sequentibus.

2. Sunt qui opponunt Cæsarem Baronium, reprobantem sententiam eorum, qui tractatum de ortu B. Virginis S. Hieronymo auctori adscribunt. Insuper Baronius in Apparatu n. 39. Seleucum ait tractatui de ortu Virginis miscuisse insana & delira quædam commenta, asserente id ipsum auctore ceu Translatore istius Tractatus hæcenus incerto. Ita Baronius. Animadvertendum tamen in operibus Hieronymi tom. 4. Basileensis, Lugdunensis & tomo 9. Antwerpiensis editionis, imò in vetustioribus anno 1508. & 1513 Lugduni procuris, nihil poni quod moribus Ecclesiæ receptum non sit, nec quidquam insanum aut delirum posse reputari, tametsi ante exortum typum, abbreviatores quibusdam exemplaribus fortè absona quædam addiderunt, quorum farraginem reperire licet in Petri de Natalibus catalogo, lib. 8. c. 51. Aliqua etiam Driedo lib. 3. c. 5. par. 4. sub finem ex Annio de Panthere & Barpanthere recitat; & Maldonatus in cap. 1. Matth. edit. 1603. Lugdun. col. 26. rursus alia refert, quasi Heli apud Lucam pater Josephi dictus sit, non quod ejus pater sed quod socer esset, quæ verba sicut & præcedentia in tractatu *de Ortu Virginis* sæpe memorato minimè reperiuntur. commentum prius justè carpit Salmeron tomo

S

2. tract.

2. tract. 38. pag. 209. sanè historiam ejusdem tractatus S. Antoninus par. 1. historiali tit. 4. c. 6. §. 10. asserit rationi consonam, Richelius serm. 2. de Concept. credibilem satis contestatur. In epilogo hujus quæstionis plenissimè concludet P. Lyræus. Aliud dictum Baronii de Isachare Pontifice minus integrum & forte unicum in vectiva ejusdem incentivum, oportunam inveniet satisfactionem q. 11. infra.

3. Nicolaus Serrarius in c. 2. lib. 2. Machabæorum sic scribit: *Sunt in Scripturâ plurimi impiorum sermones & orationes, quarum tamen epitomen & quasi summam Spiritus S. in Scripturis posuit. Cur ergo pia minimè impiorum auctorum scripta, si velit, in breviarium redigere, nobisq; tradere, non possit? cur veritati etiam à prophano prolata divinum testimonium dare non possit, quemadmodum per D. Paulum facit Act. 17. Nonne per gentiles Sybillas, per impium Caipham, per bruta Asina os Dominus locutus est? Veritas à quocunque dicatur à Spiritu sancto est. Ad idem propositum concurrunt apud P. Canisium de incomparabili Virgine lib. 1. c. 13. sequentia: Nihil aliud adversarii faciunt, nisi quod cum Iudæis, Turcis, & Impiis, pro suo arbitrio ea negent, quæ adversus eos facere, & vel Mariæ gloriam, vel Ecclesiæ consuetudinem, sæpè & doctrinam confirmare posse videntur. Hinc illi toties tergiversantur, excipiunt, mordent, rejiciunt, calumniantur, nullo*

in-

interim rationum pondere muniti, nullaque veterum auctoritate communiti, nisi quod suo & suorum palato velint satisfacere. Non recipiunt, sat scio, quæ in operibus Hieronymianis de Maria ortu, presentatione, pueritiâque leguntur, neque nos contendemus, ut isthac narratio auctori Hieronymo Stridonensi attribuat. Verum enim verò, ut opus hoc non sit Hieronymi proprium, an idcirco Christiani etiam ac veteris Doctoris bonique Theologi opus esse desistet? Quis libros Regum & Iob scripseris nondum convenit inter eruditos, & plura sunt Scripta Biblica, de quorum certis auctoribus adhuc sub iudice lis est. Idem multorum veterum monumentis accidit, quæ propterea, velut suspecta, notha & impura non sunt rejicienda, quod velut exposititii partus suos parentes ignorent: An non morosi conviva, ac nimium inhumani videntur hospites, qui cibos aliunde ex locis longinquis apportatos, vel à locis peregrinis apparatus fastidiunt, & contemnunt? digni sanè quos fames tantisper excruciet, donec se gratiores, magisque comes declararent hospiti à quo sunt ad mensam invitati. Vtinam huic seculo mentem largiatur saniolem Deus, ut quid dicatur, non verò quis dicat, attendere homines, ac veritatem ipsam omni studio

candidè per vestigarent, neque tanto supercilio
 inexplorata damnarent, ac de alienis tam tem-
 mere judicarent. Ego nihil omnino vetare cen-
 seo, quo minus eas complectamur historias, quæ
 nihil periculi ac vitii habent admixtum, &
 majorum traditione, veterumque Scriptorum
 narratione fulciuntur, nullo unquam ex bonis
 piisque Doctõribus contradicente. Quod si su-
 perciliosi quidam & nauseabundi adhuc respu-
 unt, quæ de Mariæ parentibus, oblatione, pue-
 ritiaque veteres crediderunt, docuerunt, atque
 scripserunt, non deerunt tamen alii ac majori
 quidem judicio scientiâque præditi, qui ean-
 dem non modo amplectantur, sed cum fructu
 etiam legant, sibi que persuadeant Deum, ut ali-
 bi sæpè, ita etiam in Mariâ virgunculâ glorio-
 sum ac mirabilem extitisse. Hæc ex Canisio ad
 c. 8. vitæ. S. Annæ rescripserunt Cuperus &
 Leuchtius Theologi, vitâ & ætate dum viverent
 graves admodum.

4. Scholasticæ historiæ magister cap. 6. Evan-
 gelicæ historiæ ad nativitatem Salvatoris appli-
 cans prophetias: *Cognovit bos possessorem suum,*
 & *asinus præsepe Domini sui.* In medio duorum
 animalium cognosceris, mox subjungit: *Etiã in*
picturis Ecclesiarum, quæ sunt quasi libri Laicorum
hoc representatur nobis. Damascenus quoque
 orat. I. de imaginibus ait: *Imagines sunt moni-*
menta

menta quadam: etenim illiteratis hominibus hoc sunt quod literatis libri. Enimverò si tractatus is de ortu Virginis, velut incerti auctoris rejiciendus foret, ponitur quæstio, an historiæ S. Joachim picturæ, ex templis & claustris abradendæ veniant, laminæ quoque & formulæ libris impressæ eliminandæ? an reformandi quoque veniant testes veritatis multo numero inferius producendi? recognoscendi & recudendi libri? in Cathedris, Doctorum & Concionatorum ora recludenda? veruntamen si liceat antiquorum scripta in dubium vocare, mores, consuetudines, & traditiones Ecclesiæ retractare, an non plurima alia suum robur & firmamentum amittent; sequeturque maxima incertitudo atque confusio rerum in Ecclesiâ Dei. Cui malo obviando juribus provisum est, quod *diuturni mores consensu utentium approbati legem imitentur*. Et juxta S. Augustinum, *quod in iis rebus, de quibus nihil certi statuit divina Scriptura, mos populi Dei & instituta majorum pro lege tenenda sint*. Quibus etiam insigniter consonat S. Thomas summæ par. 2. q. 10. a. 12. verbis hujusmodi: *Dicendum est quod maximam habet auctoritatem Ecclesiæ consuetudo, quæ est in omnibus emulanda quia & ipsa doctrina Catholicorum Doctorum, ab Ecclesiâ auctoritatem habet; unde magis standum est auctoritati Ecclesiæ, quam Augustini & Hieronymi vel cujuscunque Doctoris*. Ita S. Thomas. *Quis igitur subvertat (verbis utor S. Leonis Papæ) quod du-*

dum traditio decrevit, & consuetudo firmavit, nec eruditio ignorat, nec pietas pratermittit?

5. Refilio ad S. Hieronymum, de quo Trithemius libro de Ecclesiasticis Scriptoribus: *Hic est verus dispensator Evangelicus, fidelis, prudens, qui proferens de thesauro suo nova & vetera, dansque in tempore spiritualis tritici mensuram conservis suis, Hebræos superbos spoliavit, humilesque ditavit Latinos. Hic est Ecclesie Christi Doctor egregius, qui vestes Esau per devia errorum vagantis, domi otiose reconditas, cum piâ matre Rebeckâ, id est gratiâ Dei protulit, ac mansuetum Jacob, fidelemque & Christo servientem vestivit. Hæc carptim pro gloria S. Hieronymi, qui Hebraicæ historiæ abbreviator legitur, sed primus id negavit Erasmus cuius hac in re facinus n. r. supra denudavimus. Cassiodorus Monachus temporibus B. Hieronymi vicinissimus, in libro unico institutionis divinarum lectionum, suam posuit censuram de libris B. Hieronymi dubiis, quibus non accensuit tractatum de ortu B. Virginis. Quamobrem eruditissimus Canisius lib. r. c. 4. ait: *Quæ in libris Hieronymianis leguntur, parentum Mariæ historiam efficiunt luculentiorē, quæ tametsi ab Hieronymo scripta non essent, ut plerique suspicantur, tamen probatorum aliorum scriptis, quæ diximus haud malè congruunt, & probabiliorē certè narrationem faciunt, sed antiqua fidei scriptorem redolent, cum ob alia, tum in eo sanè**

sanè laudandum, quod adulterinam Seleuci Manichæi de ortu Mariæ historiam, quæ olim etiam piis imponebat, hoc suo labore castiget, ac dissipet, sicut ipse in operis sui præfatione testatur. Quid ergo mirum quod è Theologis & Historiographis prodierunt multi, quemadmodum Germanus, Damascenus, Nicephorus, Metaphrastes, Cedrenus, qui post multos alios Patres præsentis historię sunt veritatem amplexi atque professi. Haftenus Canisius.

6. Auctorem tractatus huiusmodi, ceu doctum & gravem ad effectum probationis vel doctrinæ, citarunt Franciscus Suarez pluries tomo 3. in 3. par. D. Thomæ q. 27. disp. 2. sect. 1. Sebast. Baradius lib. 6. c. 3. & 6. Joannes Maldonatus in c. 1. Matth. edit. anno 1602. Lugdunensis col. 26. noster Jacobus Suarez Doctor Theol. & anno 1597. Christianissimi Regis Concionator in festo Concept. Mariæ. Joannes Lorinus Act. c. 1. vers. 14. Joannes Bonifacius c. 6. vitæ B. Virginis. Lucas Pinellus in meditationibus ex B. Virg. Historiis depromptis Colonix anno 1601. editis. Franciscus de Mendoza in libri 1. Reg. 1. cap. n. 20. & n. 23. Abrahamus Bzovius Princ. Panegyrici 3. in nat. B. Virg. Matth. Faber SS. Theol. Licentiatus in conc. in nat. B. Virg. & totus propè Chorus Præfulum, Doctorum, & Regularium paulò post sequenti quæst. ulterius producendorum. Imò Erasmus ipsemet licet tractatum de

Ortu Virginis S. Hieronymo auctori abrogari, contenta tamen ejusdem credidit, ut videre licebit tom. 5. operum Erasmi anno 1540. Basileæ edito pag. 1109 inter hymnos, & in Hagiologio Georgii Vicelii ad festum S. Annæ, ubi Rithmus Jambicus in laudem S. Annæ Avixæ JESU Christi ab Erasmo depromptus sic incipit: *Salve parens sanctissima, sacro beatâ Conjuge, sacratione filiâ, nepote sacratissimo.* Particularia historiae suis locis dabimus.

7. Quid moramur? Erasmus rimam coepit, quæ aliorum quorundam concursu graviolem hiatum sortita, ut nobilissimâ coronide refarcitur, restat. Doctissimus Pater Hadrianus Liræus Trisagii Mariani lib. 1. sono 34. subministrat sequentia: *Verum quidem est S. Evangelii codicem nihil de his commemorare, sed tantam, tamque luculentam è SS. Patribus impositam nobis esse testium nubem, ut amentes planè dicendi simus si his negaverimus fidem.* Princeps in eam rem prodeat S. Hieronymus, qui aureo illo, quod de ortu ac nativitate B. Virg. Mariæ inscribitur, opusculo, probè rem totam contestatam reliquit. Ne verò quisquam de libri hujus authoritate ambigat, ob Melchioris Cani liberiores obelos, gravioresque asteriscos, quibus illum cum Sixto suo Senensi confodere ac jugulare conatus est, paucis expedio veritatem.

Olim

Olim teste S. Epiphanio heresi 26. editus erat pestilens quidam ac nefarius liber, stirpis Mariana nomine insignis: qui cum mendaciis plurimis scateret, à Gelasio Pontifice damnatus fuit: ex tituli affinitate pati quoque innocens cœpit, ac pro annili fabulatore inter homines censeri, cum tamen in toto illo libro, re forsitan unâ, alterâve, uti homines sumus, exceptâ, legatur nihil, quod à gravissimis auctoribus Eustachio in hexameron, Germano in encomio de presentat. Evodio, Ioanne Damasceno, Simeone Metaphraste, Nicephoro, aliisque non referatur. Ad auctorem verò quod attinet, magnum ubique silentium, nisi quod omnes Hebræum quendam fuisse velint, virum doctum ac pium, quem deinde alius in Græcam linguam mutavit, ex Græcâ autem S. ipse Hieronymus rei dignitate ac gravitate materia oppidò delectatus, in Latinam convertit. Ita post Petrum Canisium lib. 1. de B. Vrg. sentit. P. Christophorus à Castro in Roseto Mariano, qui & hoc addit, nihil in eo legi vel à ratione alienum, vel quod sanctissimorum & gravissimorum Patrum illustri nequeat auctoritate firmari. Hactenus P.

Lyræus.

S 5

Q V Æ.